

Ostatně i další studie potvrdily, že mladší generace dosahují comingoutových milníků ve stále nižším věku, což pochopitelně zkracuje i intervaly mezi jednotlivými vývojovými milníky (3, 29–31). Dunlap (2016) například ve své internetové komunitní studii z USA rozlišil pět věkových kohort a zjistil, že ženy v nejstarší skupině (narozené před rokem 1951, ve věku 60+) dospěly k poznání a pochopení, že nejsou heterosexuální průměrně ve věku 27,9 let, což ve srovnání s ženami v nejmladší skupině (v této studii narozené po roce 1988, ve věku 18–22 let), které k tomuto závěru dospěly ve věku 16 let, poukazuje na značný rozdíl. Dunlapův (2016) výzkum je ale zajímavý zejména proto, že poukázal na postupné snižování rozdílů mezi pohlavími – v jeho nejmladší skupině respondujících již nezaznamenal významné rozdíly mezi ženami a muži, přičemž tyto výsledky svědčí o postupném stírání genderových rozdílů v důsledku posunu v kulturních normách a genderově-podmíněných očekáváních.

Podívejme se již na naše výsledky. Jak je vidět v tab. 4, tak i v našem českém výzkumném souboru můžeme zaznamenat obdobné vzorce, které byly zaznamenány v zahraničí. Potvrdit můžeme nejen fakt, že respondující z mladších generací procházejí vývojovými milníky rychleji, ale také že mezi nimi existují genderové rozdíly, které se postupně snižují. Muži v nejmladší generaci si svou neheteronormativní či stejnopohlavní přitažlivost začali uvědomovat průměrně ve 12,2 letech (ženy průměrně o rok později, ve 13,2 letech),

přičemž muži v nejstarší generaci až v 15,4 letech. Podobný trend vidíme i v rozdílných průměrech u věku uvědomění si LGBT+ identity (14,7 vs. 20,4 let) a prvního tzv. vnějšího coming outu (necelých 17 let vs. 27 let). U žen se v důsledku nedostatečného počtu respondentek v nejstarší skupině musíme omezit jen na srovnání prvních dvou generací. I zde však vidíme rozdíl větší než 1 rok u prvního milníku, více než 4 roky u druhého milníku a více než 6 let u třetího milníku. Tato zjištění tak naznačují, že již mezi dvěma posledními generacemi žen dochází k výrazným změnám ve vývoji a porozumění jejich neheterosexuální identity. Rovněž pak i genderové rozdíly, zde sice pojaté jen v úzkém smyslu jako rozdíly mezi muži a ženami, potvrzují diskutované trendy ze zahraničí. Délka rozdílů u prvního milníku mezi muži a ženami v nejmladší a střední generační skupině činí cca 1 rok (dříve k němu dochází u mužů), přičemž mezigenerační rozdíl u M1 zůstává obdobný. U druhého milníku ale již vidíme značný rozdíl mezi rozdíly u nejmladší a střední skupiny. Nejmladší generace žen M2 dosahuje téměř ve stejnou dobu jako muži (15,1 vs. 14,7 roku), ale u ve střední generaci se M2 liší o více než 3 roky (16,4 u mužů a 19,5 u žen). Délka intervalu mezi prvotním zjištěním neheterosexuální přitažlivosti (M1) až po první vnější coming out (M3) se pak i u nás radikálně zkracuje. U nejmladší generace mužů interval (interval M1–M3) zabere 4,8 let a nejmladší generaci žen 5,7 let. Muži ve střední generaci to trvalo průměrně téměř 8 let (ženám již 9,4 roku) a nejstarší generaci mužů více než 11,5 roku.

Závěr

Tento článek se zaměřoval zejména na lepší porozumění coming outu a vývojových milníků neheterosexuální orientace a identity v českém prostředí. Konstruktivní revizí tradičních comingoutových modelů jsme poukázali na to, že je zapotřebí věnovat značnou pozornost extra-individuálním, tj. kulturním, společenským a obecně na kontextu závislým faktorům, které proces coming outu či vývoje neheterosexuální identity ovlivňují.

Je nepochybné, že vývoj neheterosexuální identity se v čase mění. Podobně jako bylo pozorováno v zahraničí, i naše data dokládají, že osoby s různými neheterosexuálními orientacemi (či vzorci neheterosexuální atraktivitu), jež jsou v různých historických obdobích vystaveny nestejným podmínkám, prožívají jinak dlouhý a zřejmě i jinak složitý „coming out“. Proces coming outu tedy nelze chápat univerzálně, ale jako fenomén, který pojmenovává podmínky a nutnost neheterosexuálních lidí se adaptovat na časově a místně-specifickou míru heteronormativity, marginalizace a stigmatizace, tedy procesy, které ovlivňují či podmiňují vnímání a schopnost interpretovat své pocity, jejich potvrzení a normalizaci, možnosti a vůli vyhledávat si s nimi související porozumění a informace, a konečně autenticky se zapojovat do mezilidských a romantických vztahů. Zjištění, že si bisexuální osoby uvědomují svou přitažlivost k lidem opačného pohlaví/genderu výrazně dříve než stejného pohlaví/genderu, dále vyzdvihuje potřebu lépe tyto procesy pochopit. Obecně z našich výsledků vyplynulo, že heteronormativní vzorce sexuální atraktivitu se projevují dříve – kolem 10. roku života – ty neheteronormativní jsou ale průměrně o více než dva roky zdržené. Tento výsledek stojí ale ovšem jen ve zdánlivém rozporu s obecně přijímanou tezí, že pubertální vývoj a vývojové procesy související s uvědoměním sexuální přitažlivosti, nejsou závislé na sexuální orientaci (25). Nejrůznější společenská tabu a heteronormativita, kterým se učíme v průběhu socializační fáze, jsou totiž faktory, které mohou ovlivňovat například kognitivní procesy a vyvolávat větší zkresení při vzpomínání na události z dospívání.

Ačkoliv potřebujeme tomuto tématu věnovat nepochybně více prostoru, mohou již dnes tyto výsledky a závěry pomoci odborníkům a odbornicím lépe porozumět potřebám neheterosexuálních lidí, poskytovat jim citlivější a efektivnější

Tab. 4. Rozdíly v průběhu comingoutových milníků mezi generačními skupinami

Generační skupiny (pouze cis muži)	15–35 (let)	36–50 (let)	51 a více (let)
N	n = 519	n = 144	n = 41
M1 přitažlivost k mužům	12,16	13,1	15,4
M2 uvědomění	14,66	16,4	20,4
M3 vnější coming out	16,97	21,1	27
M1–M2	2,50	3,29	4,93
M2–M3	2,31	4,70	6,65
M1–M3	4,81	7,99	11,58
Generační skupiny (pouze cis ženy)	15–35 (let)	36–50 (let)	51 a více (let)
N	n = 829	n = 53	n = 4*
M1 přitažlivost k ženám	13,24	14,27	21,8*
M2 uvědomění	15,09	19,52	27,8*
M3 vnější coming out	16,25	23,51	32,3*
M1–M2	4,58	5,44	14,75*
M2–M3	1,16	3,99	4,50*
M1–M3	5,74	9,43	19,25*